

הנחיות שדרוג

חזיתות מסחריות

סטודיו אבידני
STUDIO AVIDANI

הנחיות שדרוג

חזיתות מסחריות

מרכז העיר והעיר העתיקה הינם אזורים בעלי חשיבות רבה לירושלים, היסטורית, תיירותית ופיזית. בשנים האחרונות מושקעים מאמצים ומשאבים רבים להחייאת אזורים ולשיפור המרחב הציבורי. חזיתות העסקים אמנם אינן בתחום המרחב הציבורי, אך הן מהוות נדבך משמעותי בחזות המרחב הציבורי. עד עתה שודרגו כ-300 חלונות במרכז העיר, בעיקר לאורך רחוב יפו, ונפתחו עסקים רבים חדשים בעלי חלונות ראוות תקניים ויפים. נתונים אלה מעוררים תקווה ואנו מקווים כי ישמשו השראה לבעלי עסקים נוספים במרכז העיר ובעיר העתיקה. אנו פונים לכל אחד מכם לשדרג את חלון הראווה וחזית בית העסק דבר אשר יסייע לשיפור המסחר וחזית המרחב הציבורי במרכז העיר ובעיר העתיקה. לאור החשיבות הציבורית והצלחת הפרויקט במרכז העיר, מעמידות הרשות לפיתוח ירושלים וחברת עדן מענקים כספיים וליווי מקצועי לעסקים אשר חזיתותיהם ישודרגו. יש לזכור כי חזית נאה של בית עסק מסייעת במיתוג המרחב העסקי כמרחב יוקרתי מזמן ובעלי העסקים יצאו מכך נשכרים כלכלית הן כפרטים והן ככלל.

מטרת חוברת זאת היא להציב רף אחיד וראוי לחזיתות בתי עסק במרכז העיר ובעיר העתיקה. ההנחיות מתייחסות לשדרוג החיצוני של חלון הראווה, אולם אנו קוראים לכם לתת את הדעת גם לעיצוב התאורה הדקורטיבית בחלון הראווה, הסרת התשתיות מחזית בית העסק ולשיפור עיצוב פנים העסק כמכלול. תהליך השדרוג, כמו החוברת, נערך בתאום עם ועד בעלי עסקים ומנהל קהילתי לב העיר, תוך גיבוש הסכמות משותפות. יש לזכור כי כל שינוי בחזית העסק ולו הקטן ביותר מצריך תאום עם העירייה, כאשר בעיר העתיקה יש לקבל גם את אישור רשות העתיקות.

פניות בנושא שדרוג חזיתות מסחריות:

מרכז העיר: מינהל קהילתי לב העיר – רחל בן משה – 02-6235780.
חברת עדן: 02-6297966.

העיר העתיקה: מינהל קהילתי לב העיר – הריברטו – 02-6214771.
הרשות לפיתוח ירושלים: 02-6295398.

הנחיות שדרוג חזיתות מסחריות

.01

חלונות ראווה ודלתות כניסה

.02

סורגים

.03

סוככים

.04

מערכות מיזוג אוויר ואוורור

.05

שילוט

.06

חזיתות אבן

01. חלונות ראווה ודלתות כניסה

חלון הראווה מהווה "כרטיס ביקור" של בית העסק, וככזה עליו להיות מזמין, נעים לעין וייצוגי. לפיכך, בנוסף להנחיות שלהלן, ראוי להקפיד על אופן תצוגת הפריטים בחלון הראווה והארתו בצורה הולמת. יש לתת את הדעת גם לעיצוב בית העסק הנגלה לרחוב מבעד לחלון הראווה. בנוסף, על חלון הראווה להשתלב היטב בחזית המבנה ולתרום לחזות נאה של דופן הרחוב.

ויטרינה מפרופילי ברזל וזכוכית

ויטרינה בשילוב חומרים

ויטרינה מזכוכית ללא פרופיל

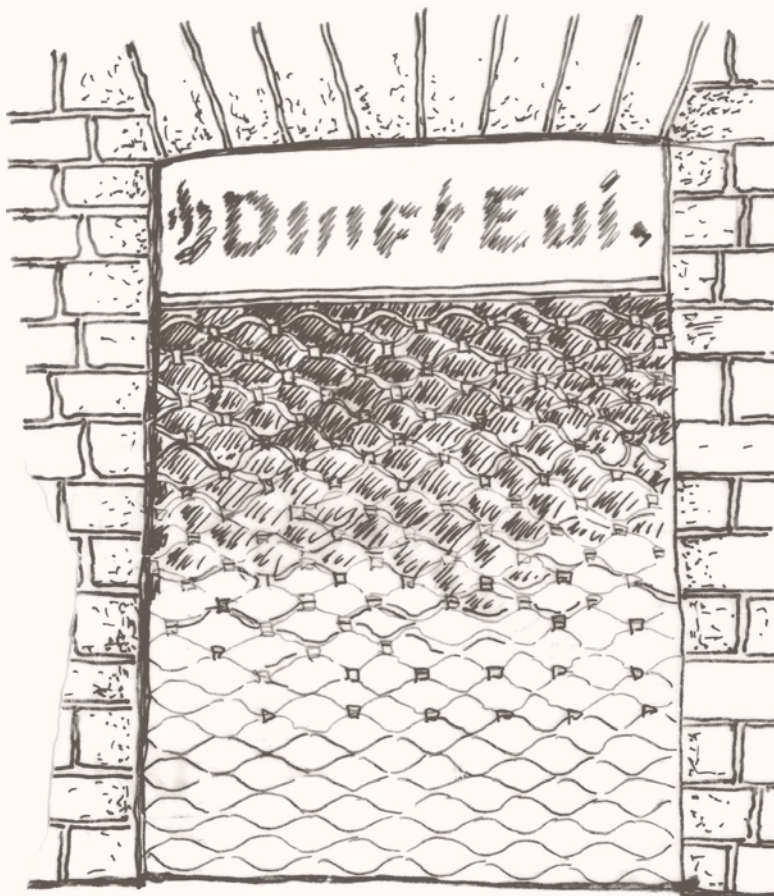
הנחיות למרכז העיר והעיר העתיקה:

- מימדי הויטרינה לא יחרגו ממימדי הפתחים שבחזית.
- מרכיבי חלון הראווה לא יסתירו או יפגעו באלמנטים אדריכליים כגון פיתוחי אבן וברזל.
- מישור הויטרינה יהיה שקוע לפחות 15 ס"מ פנימה ממישור חזית האבן.
- ניתן לבצע ויטרינה ללא מסגרת כל שהיא או עם מסגרת מפרופילי פלדה ("פרופיל בלגיי").
- מומלץ כי המסגרת תוסתר ככל האפשר מאחורי חשפי האבן.
- כל בקשה להתקנת חלון ראווה מחומרים אחרים תבחן לגופו של עניין.
- הזכוכית תעמוד בדרישות ת"י 1099 (זכוכית מחוסמת או ביטחונית).
- מומלץ כי מרבית שטח הויטרינה יהיה עשוי מזכוכית שקופה, כאשר ניתן לשלב בה גם חלקים מזכוכית חלבית או מחומרים אחרים, לרבות חומרים אטומים.
- בכל מקרה אין להשתמש בזכוכית רפלקטיבית.
- רוחב פתח דלת הכניסה לבית העסק צריך להיות 80 ס"מ לפחות, נקי מכל מכשול.
- על גבי דלת כניסה שעשויה כולה זכוכית יש לשים סימני אזהרה שגוננם מנוגד לגוון הרקע בקוטר של לפחות 8 ס"מ.
- הסימנים יותקנו בגובה 130-160 ס"מ מהרצפה.
- אין להדביק מודעות פרסום על גבי חלונות הראווה.

02. סורגים

תפקיד הסורג להבטיח את ביטחון בית העסק בשעות הסגירה של בית העסק. בשעות פעילות בית העסק על הסורג להיות מוצנע ככל האפשר על מנת לא להוות גורם מרתיע, ובכדי להותיר חזית מזמינה ונעימה לעין.

**סורג גלילה מחוליות – מאפשר מבט פנימה
לחנות גם כשהיא סגורה**

**סורג אטום מברזל שקוע מקו האבן
במתחמים לשימור**

הנחיות למרכז העיר והעיר העתיקה פרט לשווקים:

- הסורגים יהיו מסוג גלילה ויוצבו במישור פנימי למישור חלון הראווה.
- ארגז הגלילה יהיה פנימי בלבד, מוסתר בתוך חלל בית העסק, מחופה בפח או פח אלומיניום בגוון שאינו לבן. עדיפות תינתן לגלילה מחוליות או שלבים מפח מחורר מגולוון או בגוון אחר שאינו לבן.
- לחילופין, ניתן להתקין סורגים מתקפלים ("אקורדיון") מפלדה, ובלבד שייפתחו כלפי פנים, בניצב לחלון הראווה.
- בעיר העתיקה או במתחמים אחרים לשימור, תינתן אפשרות לתריסי מתכת מסורתיים (כדוגמת הקיימים) בפתיחה החוצה של 180 מעלות.

הנחיות לאזורי השווקים:

- בשווקים ההיסטוריים תינתן עדיפות לתריסי מתכת מסורתיים (כדוגמת הקיימים) בפתיחה החוצה של 180 מעלות.
- באם מתאפשר, יהיה התריס שקוע מחזית האבן ב-15 ס"מ, והפתיחה תהיה פתיחת אקורדיון הצידה כאשר החלק הבולט בעת הפתיחה לא יעלה על 30 ס"מ מקו האבן.
- במידה ואין אפשרות למקם את התריס באופן שקוע מחזית האבן, תהיה הפתיחה החוצה ב-180 מעלות. התריס יהיה בקו 0 עם חזית הבניין כך שלא יסתיר את פתח הבניה, ועל פי פרט שיתואם עם אדריכל הפרויקט.
- לחילופין, ניתן להתקין סורג מסוג גלילה על פי הנחיות כלל העיר בכפוף לאישור אדריכל הפרויקט.

03. סוככים

הסוכך מהווה מרכיב מרכזי הן בחזות המבנה והן בחזות המרחב הציבורי, ועל כן יש להקדיש לעיצובו ולהתקנתו תשומת לב רבה.

תפקיד הסוכך להצל על חלון הראווה, ואין זה מתפקידו לשמש כמגן מפני הגשם. לפיכך, הסוכך יהיה מדגם מתקפל לשימוש בשעות קרינת שמש ישירה בלבד.

שימו לב: לשם הצבת סוכך או גגון קבוע נדרש היתר בנייה!

סוכך בד מתקפל עם קונסטרוקציית ברזל

סוכך בד מתקפל מעל הפתח המרובע

סוכך בד בפתח בניה מקושת

הנחיות למרכז העיר והעיר העתיקה פרט לשווקים:

- מיקום הסוכך, גודלו וזווית הצבתו וצבעו יהיו זהים עבור כל בתי העסק שבאותו הבניין, כדי שיהיה לבניין מראה אחיד.
- רוחבו של הסוכך יהיה כרוחב הפתח, והוא ימוקם באופן שלא יסתיר מרכיבי בניין אדריכליים, כמו פיתוחי אבן וברזל.
- עומק הסוכך במצב פתוח לא יעלה על 150 ס"מ, בכל מקרה המרחק בין קצה הסוכך במצבו הפתוח לשפת המדרכה, יהיה לכל הפחות 60 ס"מ, למעט במקרים חריגים (למשל: סוככי בתי קפה, או סוככים לפתחים גבוהים).
- גובה המינימלי של הסוכך מפני הקרקע יהיה 240 ס"מ.
- הסוכך יהיה מבד עמיד מסוג "דרלון" או שווה ערך, ובהספגה בחומר דוחה מים.
- ניתן להציב שילוט על הסוכך, ובלבד ששדה הכיתוב יהיה בשובל הסוכך, וגובה האותיות לא יפחת מ- 7.5 ס"מ ולא יעלה על 30 ס"מ.
- בעיר העתיקה לא יותרו סוככי בד מכל סוג שהוא, מקרים מיוחדים ידונו בנפרד ויתואמו עם אדריכל הפרויקט.

הנחיות לאזורי השווקים:

- בשווקים ניתן יהיה להציב גגון פח קבוע על פי הדגם האופייני למתחם. במקומות בהם אין דגם אופייני, תבחן לגופו של עניין האפשרות להצבת גגון ועיצובו.

04. מערכות מיזוג אוויר ואוורור

יחידות מיזוג אוויר ומערכות אוורור המותקנים ע"ג חזיתות המבנה יוצרים "זיהום ויזואלי" ופוגמים במראה החזיתות ומהווים מפגע סביבתי. לפיכך, יש למקם מערכות אלו בפנים המבנה, נסתרות ורחוקות ככל האפשר, מעיני הציבור.

הסתרת מנוע מזגן על ידי תריס רפפה מברזל

הסתרת מזגן בעזרת רפפת זכוכית כחלק מהויטרינה

הסתרת מנוע מזגן ע"י פח מחורר ועליו שלט אותיות בודדות

הנחיות למרכז העיר והעיר העתיקה:

- אין למקם את יחידות המיזוג בחזית הקדמית של הבניין (חלופות אפשריות: בחלל הגג, בחצרות או בחזיתות אחוריות).
- במידה ואין אפשרות להצבת המזגן אלא בחזית הקדמית, יש לעשות זאת בתנאים הבאים:
 - המזגן ימוקם בתוך חלל בית העסק, ולא יבלוט ולו באופן חלקי ממישור חלון הראווה.
 - פתח היניקה יוסתר ע"י לוח מרפפות פח מגולוון וצבוע או סורג הממוקם במישור חלון הראווה או במישור לוח השילוט.
 - יש להתקין את צנרת מיזוג האוויר בתוך המבנה או בתוך הקירות ולא על פני החזית החיצונית. באין ברירה אחרת באישור אדריכל הפרויקט, תונח צנרת גלויה בתעלות פח/רשת מגולוונות.
 - מערכות אוורור הנדרשות לבתי אוכל יעמדו בקריטריונים שנקבעו וכפופים לאישור המחלקה לאיכות הסביבה שבעיריית ירושלים.
 - בעיר העתיקה, במקומות שלא ניתן להשתמש באחת מהחלופות המוצעות, תבחן האפשרות לאפשר שימוש בפרט הסתרה המופיע בהנחיות שפת רחוב לעיר העתיקה, והכל לגופו של עניין בתאום עם אדריכל הפרויקט.

05. שילוט

שילוט לבית עסק שהינו חזיתי לרחוב יכול להיות באחת מהצורות הבאות:
לוח שילוט, ו/או שילוט של אותיות בודדות בתחום פתח בית העסק נשוא השילוט (חלונות, דלתות, חלונות ראוה).
רק במקרים חריגים ניתן להציב שילוט לבית עסק/משרד מחוץ לתחום פתחי העסק, ואז השילוט יעשה באמצעות
אותיות בודדות בלבד.

שימו לב: יש לקבל אישור לשילוט לפני ביצוע ממר דוד גולן מהאגף לקידום עסקים בעיריית ירושלים.
טל': 02-6296463.

שלט על לוח ברזל משולב בוויטרינה

שלט מאריחי קרמיקה במסגרת שטח הויטרינה

שלט מדבקה ללא רקע על זכוכית שקופה

הנחיות למרכז העיר והעיר העתיקה:

- יותר לוח שילוט אחד בלבד לכל בית עסק.
- במקרה של עסק הממוקם בפינת רחוב, או במקרים חריגים אחרים, ניתן יהיה להציב שלט אחד נוסף.
- השלט ימוקם בגבולות הפתחים המקוריים של בית העסק (דלת, חלון, ויטרינה) ולא על גבי חזית האבן.
- מישור השלט ימוקם בנסיגה של לפחות 10 ס"מ מקו האבן/חזית המבנה, כלפי פנים.
- ניתן למקם את לוח השילוט בכל מקום בפתח שמעל גובה 220 ס"מ. במידה ובאותה קומה בבניין קיים לוח שילוט שהוצב ע"פ הנחיות אלו ואושר ע"י העירייה, מיקום כל לוחות השילוט המותקנים אחריו באותה קומה יתאימו למיקום הלוח המאושר.
- לוח השלט לא יסתיר או יפגע באלמנטים אדריכליים כגון: סורגי ברזל, פיתוחי אבן וכו'.
- במידה וצורת הפתח בו מבוקש להציב את לוח השילוט היא בעלת צורת קשת או בעלת צורה מעוגלת/מצולעת/מעוטרת או עם פיתוחים, לוח השלט ימוקם רק בחלק הפתח ישר הזוויתי.
- כיתוב השלט יהיה לפחות 50% בעברית.

צורת לוח השילוט

- לוח השילוט יהיה מלבני אופקי וימוקם בפתח הבניה בין מזוזות הפתח.
- ניתן לקבוע צורה שונה ללוח השילוט, ובלבד שמישור לוח השילוט ממוקם במישור הויטרינה ומשולב בו הפתרון המוצע יבוצע עבור כל העסקים באותה קומה. בכל מקרה, במידה ובבניין קיים לוח שילוט שהוצב ע"פ הנחיות אלו ואושר ע"י העירייה, כל לוחות השילוט בקומה יהיו זהים למיקום וצורת הלוח המאושר.

תאורת לוח השילוט

ניתן להתקין את תאורת לוח השילוט מאחור (ארגז מואר) או בחזית (תאורת הצפה), או אותיות מוארות (תאורת ניאון), לפי ההנחיות הבאות:

ארגז מואר

המישור החיצוני של הארגז המואר לא יחרוג מחוץ למישור הויטרינה, ובכל מקרה ימוקם בנסיגה של לפחות 10 ס"מ מקו האבן.

בעיר העתיקה יאושר שלט אותיות מחומר מתכתי בלבד, עם תאורה אחורית. לא יאושרו שלטי אותיות מוארים.

תאורת הצפה

- גוף התאורה לא יבלוט יותר מ-50 ס"מ מקו חזית בית העסק ולא יהיה נמוך מ-220 ס"מ ממפלס המדרכה.
- אלומת גוף התאורה תמוקד לשלט בלבד.
- חיווט גוף התאורה יהיה נסתר ולא יראה ע"ג חזית הבניין.
- במקרים בהם קיים גגון בולט מעל לשלט, גוף התאורה יחובר אליו.
- גגון גוף התאורה ואביזרי החיבור יהיה שחור או אפור.

אותיות מוארות בודדות על האבן מעל לפתח

ארגז תאורה ממוקם מאחורי הויטרינה

ארגז מואר בתוך מסגרת פתח האבן ושקוע פנימה

אותיות בודדות על האבן מעל הפתח

אותיות בודדות על חלק אטום במסגרת הפתח

אותיות בודדות על הזכוכית

אותיות בודדות בפתחי עסקים

ניתן לשלט את בית העסק באמצעות רצף אותיות בודדות ו/או סמליל (לוגו), המשולבים בפתח, בהתאם להנחיות הבאות:

- האותיות ו/או הסמליל (לוגו) ירוכזו בחלקו העליון של הפתח (מעל גובה דלת הכניסה).
- שטח הסמליל (לוגו) לא יעלה על 40 סמ"ר.
- גודל כל אות בסמליל (לוגו) לא יפחת מ-14 ס"מ גובה.
- כל אות וסמליל (לוגו) יואר בנפרד ומאחור בגוף תאורה נסתר (קטודה קרה). החיווט לגופי התאורה יהיה נסתר. לחילופין, ניתן להאיר את השלט בתאורת הצפה כאמור לעיל.

אותיות בודדות מחוץ לפתח בית העסק

ניתן לשלט את בית העסק באמצעות שילוט עשוי אותיות על חזית בית העסק, או מחוץ לפתח רק כאשר תנאים מיוחדים מצדיקים זאת, ובאישור מהנדס העיר. במקרה זה, כל אות ו/או סמליל (לוגו) יואר בנפרד מאחור בגוף נסתר. החיווט לגופי התאורה יהיה נסתר, לחליפין, השילוט יואר מלפנים (תאורת הצפה) באמצעות גוף תאורה כאמור לעיל.

בעיר העתיקה יאושר שלט אותיות מחומר מתכתי בלבד, עם תאורה אחורית. לא יאושרו שלטי אותיות מוארים.

שילוט על סוככים

ניתן להציב שילוט על סוככים, ובלבד ששדה השילוט יהיה על גבי השובר של הסוכך. ובכל מקרה גובה האותיות לא יפחת מ-7.5 ס"מ ולא יעלה על 30 ס"מ.

שילוט בקולונדת עמודים

ניתן להציב שילוט במישור עמודי הקולונדה רק במקרים חריגים ובתנאים מיוחדים המצדיקים זאת. בכל מקרה, השילוט עבור כל בתי העסק שבנסיגה מקו העמודים יהיה אחיד מבחינת הסוג והחומר.

שילוט אותיות בודדות ללא רקע מעל העמודים

שלט ניצב מפח

שלט ניצב עם תאורה נסתרת

שלט ניצב מאריחים קרמיים

שילוט ניצב

ניתן להתקין שלט ניצב (שילוט המחובר בניצב לחזית המבנה) בקומת הקרקע של המבנה ובמידה והמרחק בין החזית הנדונה לחזית המבנה/קו הבניין שמעבר לרחוב אינו עולה על 8 מ'. מגבלה זו לא חלה על בתי מרקחת ולשכות מודיעין לתיירים. ניתן להתקין שלט ניצב אחד בלבד לכל בית עסק.

השלט יעמוד בתנאים הבאים:

- על השלט להיות דו צדדי.
- שטח השלט לא יעלה על 50 ס"מ ולא יכלוט יותר מ-85 ס"מ מקיר החזית.
- מרחק הנקודה הנמוכה ביותר בשלט לא יפחת מ-220 ס"מ מפני המדרכה.
- במקרה בו קיים שלט שטוח בתוך פתח העסק, גובה השלט הניצב יהיה זהה לגובה השלט השטוח.
- ניתן להאיר שלט ניצב בתאורה פנימית או חיצונית. במתחם לשימור יתוכנן השלט על פי תכנית מפורטת לכל האזור.

שילוט לבתי עסק עורפיים או לבתי עסק בקומות עליונות

- השילוט לבתי עסק עורפיים או לעסקים בקומות עליונות יהיה בצורה של לוח מרוכז שלצד הכניסה למבנה או על גבי שני לוחות זהים משני צידי המבנה, במידת הצורך. הלוח / לוחות יאפשרו החלפת השילוט בהתאם לתחלופת בתי העסק.
- שילוט על הקיר לצד הכניסה יותקן כך שהגובה העליון של השלט יהיה לא יותר מ-170 ס"מ מהרצפה, והגובה התחתון לא יפחת מ-120 ס"מ. גובה כל אות לא יפחת מ-3 ס"מ.
- במקרים מיוחדים ובאישור מהנדס העיר, ניתן להציג שילוט של אותיות בודדות לחנות/בית עסק עורפי או שבקומות עליונות, על גבי החזית הקידמית בתנאים הבאים:
 - הגובה העליון של האותיות לא יותר מ-12 מטרים מפני הקרקע.
 - גובה האותיות/לוגו יהיה 14 ס"מ לכל הפחות ו-40 ס"מ לכל היותר.

סמליל (לוגו) משולב באותיות חתוכות

שלט לבנין שלם

שלט לבית עסק עורפי על חזית הבנין

אותיות בודדות עם סמליל (לוגו)

שילוט לבניין

- ניתן להציב שלט ע"ג חזית הבניין בצורת אותיות בודדות ו/או סמליל (לוגו) המציינים את בית העסק המאכלס את כל הבניין (כדוגמת בית מלון) בתנאים הבאים:
- השלט לא יחרוג מחזיתות המבנה כפי שאושרו בהיתר הבנייה.
 - השלט יוצמד לחזית המבנה.
 - גודלו ומיקומו של השלט אינו מאפיל על המבנה ו/או על סביבתו.
 - במקרים מיוחדים ובאישור מהנדס העיר ניתן להציב שלט אחד נוסף.

שילוט שלא על חזית מבנה

במקרים בהם מבנה בית העסק נסתר מקו החזית המסחרית של הרחוב, ו/או נסוג אל עומק המגרש, או במקרים מיוחדים אחרים (כגון תחנת דלק), ניתן להציב שלט מסחרי שלא על הבניין עצמו אלא בקדמת הבניין (משולב בגדר או בפיתוח שטח).
בכל מקרה השלט יימצא בתחום השטח הפרטי, ובקשות אלה ידונו לגופן.

שילוט על בניין לשימור

כל ההנחיות שלעיל תקפות, ובלבד שהשילוט יהיה באותיות בודדות ולא בלוחות שילוט או ארגזי שילוט. מעבר לכך, לשילוט על בניין לשימור נדרשת הקפדה יתרה בעיצוב ובביצוע.
כל בקשה לשילוט על בניין לשימור תדון לגופה, ועל בסיס שיקוליים עיצוביים מחמירים במיוחד.

בנייני תעשייה ומשרדים

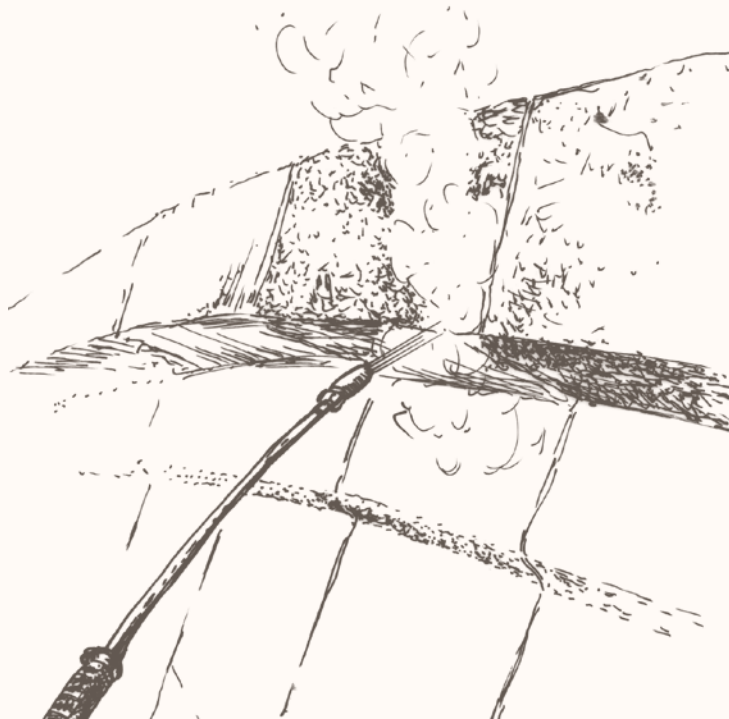
06. חזיתות אבן

אופייה הייחודי של ירושלים נובע במידה רבה מכך שלאורך ההיסטוריה, מרבית בנייה נבנו באבן, הדרישה לחזיתות אבן בירושלים מעוגנת כיום בחקיקה.

מלבד יתרונה החזותי הבולט, האבן מהווה חומר עמיד ובכל זאת, גם האבן דורשת טיפול תחזוקתי שוטף על מנת להבטיח את חזותה ועמידותה מפני מפגעים סביבתיים ופגעי הזמן.

חזיתות אבן שאינן מטופלות בצורה שוטפת משוות לבניין מראה מוזנח ועלוב, הפוגם במידת האטרקטיביות של בתי העסק השוכנים בו.

ניקוי חזיתות האבן הינו צעד משמעותי בשיפור חזית המבנה, אך יש להבטיח כי הניקוי יעשה בצורה מקצועית, שכן תהליך ניקוי חובבני עשוי לזרז את קצב הבלייה ולהגדיל את ספיגת הזיהום והלכלוך של האבן.

קווי תשתית שונים כגון כבלי חשמל, צנרת מים, ביוב, גז וטלפון. המשוכים לאורך חזיתות הבניינים פוגמים גם כן בחזות המבנה. עיריית ירושלים פועלת מול חברות התשתית לסילוק מפגעים שבאחריות. במקביל, בעלי הנכסים והסוחרים נדרשים לא להוסיף מיוזמתם קווי תיעול ותשתית על גבי חזיתות המבנים. לעיתים, האבן נפגעת, נשברת, או נעתקת ממקומה. חלק מהטיפול השוטף באבן כולל תיקון והשלמה של אבן שנפגעה. יש לבצע תיקונים אלה בסיוע אנשי מקצוע.

הנחיות ניקוי למרכז העיר והעיר העתיקה:

- שיטת הניקוי המועדפת היא שטיפת קיר האבן במים בלבד, עם או בלי לחץ, תוך הגנה מפני כניסת מים מבעד הפתחים לתוך המבנה.
- במקרים בהם הלכלוך לא ניתן להסרה בשטיפה במים או השטיפה אינה אפשרית, הניקוי יעשה ע"י התזת חול דק מאוד ובלחץ נמוך.
- בחזיתות שלגביהן יש חשש לפגיעה באבן או במקטעי חזיתות עם פיתוחי אבן וכתובות, יש לנקות באמצעות שטיפה במים בלבד.
- לאחר הניקוי בחול תבוצע שטיפת החזית במים בלחץ להסרת משקעי החול והאבן שנותרו לאחר תהליך הניקוי.
- תהליך הניקוי יעשה במהלך שעות הלילה בלבד, בשימוש מנופי סל וללא פיגומים.
- בסיום העבודה מדי בוקר יש להותיר את שטח העבודה נקי.
- בעיר העתיקה, כל פעולה הנוגעת לניקוי חזית האבן מחייבת אישור ותאום עם רשות העתיקות.

כתיבה: אדר' מיכה בן נון ; עפר מנור – אדריכל ראשי
בשיתוף: אדר' נילי הוד ומשה אטדגי ; מנהלת לב העיר – וועד בעלי עסקים במרכז העיר.

עדכון ועריכה: אדר' שרון אברמסון ואדר' דנה בורשטיין.

עיצוב והפקה: סטודיו אבידני, ירושלים

צילומים: אדר' עפר מנור; אדר' אלה בלקלב; אדר' שרון אברמסון

איורים: אדר' אלה בלקלב

